

WIETNAM
(Socjalistyczna Republika Wietnamu)
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Tabela 1. Informacje ogólne

Powierzchnia:	331 210 km ²	
Ludność:	100,4 mln (2023 r.)	
Stolica:	Hanoi	
Waluta:	Dong (VND)	
Głowa państwa (prezydent):	Nguyen Phu Trong	od 23.10.2018
Premier	Pham Minh Chinh	od 05.04.2021
Minister Przemysłu i Handlu	Nguyen Hong Dien	od 08.04.2021
Minister Spraw Zagranicznych	Bui Thanh Son	od 08.04.2021
Ambasador Wietnamu w Polsce	Nguyen Hung	od 15.09.2020
Ambasador RP w Wietnamie	Aleksander Surdej	od 04.12.2023

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023 I-X
PKB (w mld USD)	304,47	331,82	346,31	369,74	406,45	433,4
PKB na 1 mieszkańca (w tys. USD)	3,22	3,44	3,55	3,75	4,09	4,32
PKB wartość ważona PPP (w mld USD)	0,936	1,02	1,07	1,14	1,32	1,43
PKB na 1 mieszkańca (PPP) (w USD)	9 890	10 610	10 930	11 600	13 280	14,290
PKB (wzrost w %)	7,1	7,0	2,9	2,6	8,0	4,7
Deficyt budżetowy (% PKB)	1,0	0,4	2,8	3,4	4,0	4,0
Dług publiczny (% PKB)	43,5	40,8	41,1	39,1	35,3	34
Inflacja (w %)	3,5	2,8	3,2	1,8	3,2	3,4
Bezrobocie (w %)	2,2	2,2	2,5	3,2	2,3	2,1
Eksport towarów (w mld USD)	243,7	264,6	281,4	335,8	3713	I-VI, 164,5
Import towarów (w mld USD)	236,9	253,4	261,3	330	358,9	I-VI, 152,2

Źródło: IMF - Country data

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza.

Socjalistyczna Republika Wietnamu jest państwem o systemie jednopartyjnym, w którym kontrolę nad życiem politycznym, gospodarczym i społecznym sprawuje Komunistyczna Partia Wietnamu. Najwyższym organem władzy państwowej w Wietnamie jest jednoizbowe Zgromadzenie Narodowe, wybierane na 5-letnią kadencję, liczące 500 posłów, które dokonuje wyboru prezydenta kraju oraz

powołuje szefa rządu i ministrów. Zgromadzenie Narodowe spotyka się dwa razy w roku podczas trzydziestodniowych sesji i ma formalną zwierzchność zarówno nad władzą wykonawczą, jak i nad władzą sądowniczą. Członkowie Zgromadzenia Narodowego wybierani są w wyborach powszechnych i bezpośrednich na pięcioletnie kadencje.

Wietnam jest podzielony na 58 prowincji i 5 miast wydzielonych. Prowincje dzielą się na powiaty, a te z kolei na gminy. Administracja publiczna funkcjonuje, odpowiednio, na czterech poziomach: centralnym (zgromadzenie narodowe, prezydent, rząd, sąd najwyższy, prokurator generalny), prowincji/miast wydzielonych, powiatów oraz gmin. Na wszystkich poziomach administracji publicznej powoływane są do życia w drodze bezpośrednich wyborów na pięcioletnie kadencje Rady Narodowe, które z kolei powołują swoje organy wykonawcze, tzw. Komitety Ludowe.

Wietnam należy do najbardziej dynamicznie rozwijających się krajów regionu Azji Południowo-Wschodniej. Jego celem jest osiągnięcie do 2045 r. statusu państwa rozwiniętego oraz zerowej emisji gazów cieplarnianych do roku 2050. W ciągu ostatnich ponad 30 lat (tj. od reformy Doi Moi w 1986 r.) osiągnął znaczący sukces w redukcji ubóstwa i wzroście ekonomicznym. W 2018 r. wzrost PKB wyniósł 7,1%, co było najlepszym wynikiem od 2007 r. Trend ten był kontynuowany w 2019 i wzrost wyniósł 7%. Motorem rozwoju stał się w popyt wewnętrzny wspierany niską inflacją, wzrostem zatrudnienia i zaufania konsumentów. W następnych latach wskutek pandemii nastąpił jednak spadek do 2,9 % w 2020 i 2,6% w 2021 r, by w **2022 r. powrócić na ścieżkę wzrostu w wysokości 8%.**

Pod względem struktury PKB do najważniejszych gałęzi gospodarki wietnamskiej zalicza się: usługi - 41%, przemysł - 33% oraz rolnictwo - 16%.

Wietnam na przestrzeni ostatnich lat, obok Chin, przyciągał najwyższy poziom inwestycji zagranicznych. Skumulowana wartość BIZ na koniec września 2023 r. osiągnęła 455 mld USD. Prawie 70% eksportu uzależnione jest od bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Inwestycje o największej łącznej wartości zarejestrowały w SRW: Korea Południowa 18,%, Singapur 16%, następnie Japonia, Tajwan i Hongkong.

Wietnam jest członkiem ASEAN, ONZ, WTO, AFTA, APEC, ASEM, IMF. Ma zawartych 17 umów o wolnym handlu z ponad 60 krajami.

Wielkość importu Wietnamu w 2022 roku wyniosła 358,9 mld USD, co daje 1,4 % całego światowego importu i 20 miejsce na liście krajów importerów. Z kolei eksport wyniósł 370,8 mld USD, co daje 1,5% światowego eksportu i 22 miejsce wśród eksporterów. W rezultacie dodatni bilans handlowy wyniósł 12 mld USD. Największy udział w imporcie Wietnamu miały Chiny 32,79 %, Korea Płd. 17%, Japonia 6,6%, Tajwan 6,3%, UE 5,6%, USA 4,4%. Wśród produktów dominowały maszyny i wyposażenie, paliwa, surowce, komputery, wyroby elektroniczne i części do nich, maszyny elektryczne, narzędzia i części do nich, elektroniczne obwody scalone i części do nich, produkty mineralne, produkty kosmetyczne, artykuły luksusowe. Eksport ukierunkowany był na Stany Zjednoczone 29,5%, Chiny 15%, UE 13,2% Korea 6,54%, Japonia 6,53%. W eksporcie dominują wyroby przemysłu chemicznego, produkty rolno-spożywcze, nawozy sztuczne, wyroby z plastiku, smartfony, wyroby elektryczne (telewizory, rejestratory i odtwarzacze dźwięku, elektroniczne układy scalone i części do nich), tekstylia i odzież, produkty morza.

W świetle danych za rok 2022, **Wietnam jest dla UE 16** pod względem wielkości obrotów partnerem handlowym (11 w imporcie i 32 w eksporcie). Udział Wietnamu w ogólnym imporcie UE wynosi 1,7%. W przypadku eksportu, udział ten wynosi 0,5%. W 2022 r. (w porównaniu od roku 2021) import UE z Wietnamu wzrósł o 33,9% i osiągnął poziom 51,62 mld EUR. Eksport UE do tego kraju wzrósł w tym okresie o 19,3%, do poziomu 12,70 mld EUR.

UE dla Wietnamu jest 4, po Chinach, Korei Płd. i USA, pod względem wielkości obrotów, partnerem handlowym (5, po Chinach, Korei Płd. i Japonii, pod względem importu oraz 2, po USA, pod względem eksportu). W 2022 r. udział importu z UE w ogólnym imporcie Wietnamu wyniósł 5,5%. W przypadku eksportu Wietnamu, współczynnik ten wyniósł 15%.

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej.

Umowa o wolnym handlu UE – Wietnam (EVFTA) oraz umowa o ochronie inwestycji UE – Wietnam (VEIPA)

4 sierpnia 2015 r. UE i Wietnam zakończyły (trwające od 2012 r.) negocjacje umowy o utworzeniu strefy wolnego handlu pomiędzy UE a Wietnamem.

W związku z opinią Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 16 maja 2017 r., KE podjęła decyzję o podziale umowy z Wietnamem na dwie: 1) umowa o wolnym handlu (FTA do ratyfikacji przez PE) 2) umowa o ochronie inwestycji (*Investment Protection Agreement* – IPA, do ratyfikacji przez parlamenty PCz UE). W dniu 30 czerwca 2019 r. podpisane zostały umowy FTA i IPA.

Umowa o wolnym handlu (EVFTA)

1 sierpnia 2020 r. weszła w życie Umowa o wolnym handlu między Unią Europejską a Socjalistyczną Republiką Wietnamu (ang. Free Trade Agreement , tzw. Umowa EVFTA).

Umowa zakłada ostateczną liberalizację ceł dla 99% obrotu handlowego między UE i Wietnamem. Pozostały 1% zostanie częściowo zliberalizowany przez wprowadzenie kontyngentów taryfowych. Z chwilą wejścia w życie Umowy FTA, zostało zniesione 65% ceł na unijne towary importowane do Wietnamu (pozostałe cła zostaną zniesione stopniowo w ciągu maksymalnie 10 lat) oraz 71% ceł na wietnamskie towary importowane do UE (pozostałe cła zostaną zniesione stopniowo w ciągu maksymalnie 7 lat). Okresy przejściowe obejmą najbardziej wrażliwe towary, w tym m.in. wyroby włókiennicze i obuwie.

Wskaźnik wykorzystania preferencji (PUR)

Według statystyk Komisji Europejskiej wskaźnik wykorzystania preferencji (PUR) w polskim eksporcie do Wietnamu na podstawie umowy EVFTA w 2021 r. wyniósł **41%**. Dzięki preferencyjnym stawkom celnym wynikającym z EVFTA , polskie firmy w 2021 r. zaoszczędziły **2 mln EUR** w postaci niezapłaconego cła (na 6,1 mln EUR możliwe do uzyskania). Niedostateczny poziom wykorzystania preferencji handlowych, może wynikać m.in. z niskiego poziomu wiedzy wśród przedsiębiorców, rozbudowanych kwestii formalnych wiążących się z uzyskaniem potwierdzenia preferencyjnego pochodzenia produktu lub barier utrzymujących się na rynku wietnamskim.

Średni wskaźnik wykorzystania preferencji dla UE-27 W 2021 r. wynosi **29%**.

Wskaźnik wykorzystania preferencji (PUR) w imporcie z Wietnamu do Polski na podstawie umowy EVFTA w 2021 r. wyniósł **66%**.

Umowa o ochronie inwestycji (EVIPA)

IPA UE- Wietnam może wejść w życie, gdy wszystkie państwa członkowskie UE ratyfikują tę umowę zgodnie z własnymi procedurami krajowymi. Dotychczas IPA UE- Wietnam zostało ratyfikowane przez 13 z 27 Państw Członkowskich UE. Wietnam ratyfikował umowę w czerwcu 2020 r.

Polska uzależnia rozpoczęcie procesu ratyfikacji IPA UE-Wietnam od pełnej i korzystnej dla Polski implementacji uregulowań UE dotyczących funkcjonowania Systemu Sądów Inwestycyjnych (ang. *Investment Court System* – ICS), w tym dostępności ICS dla osób fizycznych oraz małych i średnich przedsiębiorstw, które to uregulowania będą dotyczyły wszystkich umów o ochronie inwestycji (IPA) zawieranych przez UE z krajami trzecimi. Kwestie te są obecnie przedmiotem prac KE we współpracy z państwami członkowskimi UE.

Polska nie rozpoczęła dotychczas procesu ratyfikacji m.in. ze względu na brak unijnych uregulowań dot. dostępu małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób fizycznych do Systemu Sądu Inwestycyjnego (ICS), którego powołanie jest przewidziane w EVIPA, w umowie o ochronie inwestycji z Singapurem oraz w CETA. Obecnie na forum UE trwają prace nad wypracowaniem uregulowań dot. dostępu małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób fizycznych do ICS (będą one dotyczyły wszystkich umów unijnych zawierających ICS).

Polska - Wietnam

- Umowa o cywilnej komunikacji lotniczej z 11 września 1976 r.
- Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji z 31 sierpnia 1994 r.
- Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu z 31 sierpnia 1994 r.
- Umowa o współpracy w transporcie morskim z 6 grudnia 1995 r.
- Umowa o współpracy w dziedzinie nauki i techniki z 8 września 1999 r.
- Umowa o współpracy w dziedzinie rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych z 17 stycznia 2005 r.
- Umowa o udzieleniu kredytu w ramach pomocy związanej z 22 stycznia 2008 r.
- Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Socjalistycznej Republiki Wietnamu o współpracy finansowej z 28 listopada 2017 r.

3. Wymiana handlowa z Polską.

Wietnam od 2016 roku jest największym partnerem handlowym Polski wśród krajów Stowarzyszenia Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). W ciągu minionych kilku lat polsko-wietnamskie relacje gospodarcze uległy intensyfikacji, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w statystykach dotyczących wymiany handlowej, jak i wzajemnych inwestycji.

W 2022 r. obroty handlowe Polski z Wietnamem wyniosły 5,37 mld USD, co stanowiło wzrost o ponad 13% w porównaniu do 2021 r. Polski eksport do Wietnamu wyniósł ponad 486 mln USD, 49 miejsce na liście eksportu z Polski. Udział eksportu do Wietnamu stanowił 0,13% całości polskiego eksportu, notując 3-procentowy spadek w stosunku do roku poprzedniego. Z kolei import wzrósł o 15% osiągając wartość prawie 5 mld USD. Wietnam zajmował 22 miejsce na liście importerów do Polski, a udział w polskim imporcie wyniósł 1,27%. Pomimo stałego wzrostu wartości wymiany handlowej na przestrzeni ostatnich kilku lat charakteryzuje się ona jednak przez cały czas rosnącą przewagą importu towarów z Wietnamu do Polski, a co za tym idzie rosnącym **deficytem** po stronie naszego kraju, który w 2022 r. osiągnął wartość **4,4 mld USD**.

Tabela 3. Wymiana handlowa Polski z Wietnamem (w mln USD)

	2018	2019	2020	2021	2022	Dynamika 2022/21 (%)
Eksport	338,3	343,2	396,5	504,4	486,9	97
Import	2 973,4	3 314,9	3 374,1	4 254,4	4 889,6	115
Obroty	3 311,7	387,1	3 770,6	4 758,8	5 376,5	113
Saldo	-2 635,1	- 2 800,7	- 2 977,6	- 4 254,4	-4 402,7	103

Źródło: GUS Baza HZ

W 2022 r. w polskim eksporcie do Wietnamu podobnie jak w latach poprzednich, dominowały szeroko rozumiane artykuły rolno-spożywcze (163 mln USD). Kolejne pozycje zajmowały wyroby przemysłu elektromaszynowego (142 mln USD), wyroby metalurgiczne (94 mln USD), przemysłu chemicznego – 39 mln USD.

Na liście najważniejszych pozycji w polskim eksporcie do Wietnamu, agregowanych na poziomie 4-cyfrowych kodów CN w 2022 r. dominowały:

- silniki turbodoładowane;
- miedź rafinowana;
- brzozy, maszynki do golenia i żyłki;
- maki, gryski z mięsa, podrobów, ryb i skorupiaków na paszę, filety i inne mięso z ryb świeże, schłodzone lub zamrożone;
- leki złożone przygotowane do sprzedaży;
- mięso i jadalne podroby z drobiu.

Top-5 polskiego **eksportu** do Wietnamu (zagregowanych na poziomie 8-cyfrowym CN 2022 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w eksporcie (%)
Miedź rafinowana	52,3	10,7%
Silniki turbodoładowane >132 KN	48,4	9,9%
Mąki, mączki, granulki (nie dla ludzi)	28,5	5,9%
Filety z łososia pacyficznego	27,1	5,6%
Ostrza do maszynek do golenia	24,3	5,0%

W 2022 Polski import z Wietnamu zdominowały wyroby przemysłu elektromaszynowego odpowiadające za ponad połowę jego wartości (53%, tj. 2,6 mld USD). r. Ponadto znaczne pozycje w imporcie stanowiły również wyroby przemysłu lekkiego, zwłaszcza tekstylia, obuwie – 24% i artykuły rolno spożywcze – 7%.

Wśród najważniejszych pozycji w polskim imporcie z rynku wietnamskiego, agregowanych na poziomie -cyfrowych kodów CN w 2022 r. dominowały:

- aparatura do telefonii i telegrafii przewodowej oraz telekomunikacyjna;
- zapisane nośniki dźwięku;
- obuwie (z cholewką tekstylną);
- aparatura odbiorcza dla telewizji; monitory, projektory wideo (moduły płaskich wyświetlaczy);
- obuwie z cholewką skórzaną;
- artykuły odzieżowe;
- kawa, herbata, mate, przyprawy.

Top-5 polskiego **importu** z Wietnamu (zagregowanych na poziomie 8 cyfrowym CN 2022 r.)

Towar	Wartość (w mln USD)	Udział w imporcie (%)
Smartfony	560,6	11,5%
Moduły płaskich wyświetlaczy	448,3	9,1%
Maszyny do odbioru, konwersji, transmisji głosu, obrazu i danych	306,3	6,3%
Części do kamer	189,1	3,9%
Obuwie o podeszwach z gumy	144,4	2,6%

W okresie I-VIII 2023 r. polski eksport do Wietnamu – wyniósł 356,8 mln USD (51 miejsce na liście krajów, do których eksportujemy). Z kolei import w tym okresie wyniósł 3 188, 6 mln USD (co dało 22 miejsce na liście importerów).

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa.

Wietnam jest miejscem przyciągającym zagranicznych inwestorów. Według wietnamskiego Ministerstwa Planowania i Inwestycji całkowite inwestycje zagraniczne na koniec 2022 roku wyniosły 438,7 mld USD dla 36 278 projektów.

Współpraca inwestycyjna i kapitałowa – choć realizowana w niewielkiej skali – wykazuje trend wzrostowy. W Polsce funkcjonuje ponad 250 spółek z udziałem kapitału wietnamskiego, ale są to w przeważającej większości mikro-firmy zatrudniające maksymalnie kilka osób. Większe projekty to np. istniejąca od 1990 r.

inwestycja grupy TAN-VIET w spółkę VIFON produkującą błyskawiczne zupy i makarony orientalne, a z marką TaoTao liderem rynku sosów i makaronów orientalnych w Polsce. Do najbardziej znanych należą: inwestycja w Centrum Sportowe i Opieki Zdrowotnej w Warszawie, inwestycja jednego z największych producentów produktów mleczarskich w Wietnamie Viet Nam Dairy Products J.S.C., który w 2014 r. otworzył w Warszawie spółkę Vinamilk Europe Sp. z o.o.

Wartość polskich inwestycji zagranicznych zarejestrowanych w VN do listopada 2021 r., wg wietnamskich danych, wynosi łącznie ok. 400 mln USD i obejmuje 23 projekty (2 nowe projekty zarejestrowane w 2021 r.). W 2017 r. polska firma Grupa Adamed nabyła pakiet kontrolny wietnamskiej firmy farmaceutycznej Dat Vi Phu. Transakcja stanowi największą dotychczas polską inwestycję bezpośrednią w Wietnamie. Umowa została podpisana w Hanoi w obecności prezydentów obu krajów podczas oficjalnej wizyty Prezydenta RP w Wietnamie wraz z towarzyszącą mu misją biznesową, organizowaną przez Ministerstwo Rozwoju oraz Polską Agencję Inwestycji i Handlu. Na terenie Wietnamu działają także firmy turystyczne z udziałem kapitału polskiego, gdzie największa, to PolViet Travel. Swoją spółkę zależną uruchomił w Wietnamie Comarch z branży IT.

5. Dostęp do rynku¹.

W ostatnim zestawieniu Banku Światowego „Doing Business 2020”. Wietnam zajmował 70 pozycję, jeśli chodzi o łatwość prowadzenia biznesu. Nie został też sklasyfikowany wśród 63 krajów najbardziej konkurencyjnych gospodarek według World Competitiveness Ranking 2023, co wskazuje, że dostęp do rynku wietnamskiego nie jest łatwy.

Wietnam wypełnia większość zobowiązań wobec Światowej Organizacji Handlu (WTO) zgodnie z harmonogramem ustalonym podczas przystąpienia do tej organizacji w 2007 r.

Niestety w wielu wskaźnikach istotnych dla zagranicznego biznesu, kraj ten notuje istotne słabości w kilku dziedzinach: ochrony inwestorów mniejszościowych, czasochłonności rozpoczynania działalności gospodarczej, liczby procedur niezbędnych do założenia firmy, braku ochrony praw własności intelektualnej, standardów w audycie i sprawozdawczości, jakości zarządzania, pozataryfowych barier handlowych, uciążliwości procedur celnych (np. „konsultacje cenowe”), przekupstwa itp. Największymi bolączkami biznesu w Wietnamie jest: brak wykształconej siły roboczej, częste zmiany regulacji, obciążenia podatkowe oraz procedury podatkowe, utrudniony dostęp do finansowania, niska etyka pracy, korupcja, nieefektywna administracja i biurokracja oraz słaby stan infrastruktury.

Towary rolno-spożywcze.

Dla polskich eksporterów ważne są różnorakie bariery w dostępie do rozmaitych sektorów rynku.

Jeśli chodzi o ograniczenia importu zwierząt i produktów zwierzęcych w związku z BSE, to Wietnam nie zezwala na przywóz wszystkich produktów uznanych za wolne od ryzyka gąbczastej encefalopatii bydła (BSE), niezależnie od statusu kraju BSE i nie zezwala na przywóz innych produktów na warunkach ustanowionych dla krajów o kontrolowanym lub nieokreślonym ryzyku występowania BSE.

28 sierpnia 2023 r. Ambasada Wietnamu w Warszawie poinformowała, że Departament Zdrowia Zwierząt (DZZ) Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Wietnamu **zatwierdził wzór świadectwa zdrowia dla mięsa wołowego i produktów z mięsa wołowego importowanych z Polski do Wietnamu** (po 6 latach od złożenia aplikacji). W związku z powyższym – polskie firmy mogą aplikować o znalezienie się na liście zakładów uprawnionych do eksportu do Wietnamu prowadzonej przez wietnamski resort rolnictwa (zgodnie z dotychczasową procedurą pre-listingu dla innych produktów).

Jednocześnie akceptacja świadectwa zdrowia polskiej wołowiny następuje w czasie, gdy zgodnie z umową o wolnym handlu między UE i VN ma dojść do liberalizacji wietnamskiego cła importowego na wołowinę (sierpień 2023 r.) wynoszącego do tej pory 20%. W wyniku EVFTA cła na mrożoną

¹ Więcej: „Bariery. Dostęp do rynków krajów Azji”. MRiT, wrzesień 2023

wieprzowinę mają zostać zniesione do sierpnia 2027 r., na wieprzowinę świeżą oraz podroby – do 2029 r., zaś na drób i podroby drobiowe – do 2030 r.

Zatwierdzanie polskich zakładów mięsa drobiowego, wieprzowego, zakładów rybołówstwa, etc. następuje w wyniku weryfikacji aplikacji zakładowej przez stronę wietnamską. Przedsiębiorstwa zamierzające eksportować na rynek wietnamski czekają od kilku do kilkunastu miesięcy na informację o wyniku weryfikacji aplikacji zakładowej i ostateczne umieszczenie podmiotu na liście zakładów uprawnionych do eksportu.

Podobny problem występuje w przypadku produktów mlecznych - procedura importu produktów mlecznych należy do najbardziej skomplikowanych i kosztownych. Mleko i produkty mleczne są poddawane zarówno kontroli weterynaryjnej, jak i pod względem bezpieczeństwa żywnościowego przez odpowiednie departamenty w resortach zdrowia i rolnictwa. W wyniku EVFTA cła na nabiał mają zostać zniesione do sierpnia 2025 r.

Wraz z wejściem w życie EVFTA oraz rozpoczęciem stosowania określonej w artykule 6.8 umowy procedury pre-listingu, **procedura zatwierdzania zakładów zainteresowanych eksportem produktów zwierzęcych/rybołówstwa uległa ułatwieniu**. Procedura pre-listingu zakłada przekazanie do Komisji Europejskiej przez właściwy organ Państwa Członkowskiego (w Polsce – GIW) listy zakładów bez szczegółowej dokumentacji, zawierającej jedynie informacje dotyczące nazwy, adresu i zakresu produktów na eksport. KE przekazuje następnie regularnie zbiorczą listę do władz wietnamskich w celu jej rozpatrzenia. Pojawiają się jednak nadal trudności związane z aktualizowaniem listy przez stronę wietnamską.

19 maja 2023 r. podczas drugiego posiedzenia PL-VN grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa rozszerzone zostało świadectwo zdrowia dla polskiego drobiu o mięso kaczek i gęsi.

W stosunku do **produktów pochodzenia roślinnego** wymagane jest przede wszystkim uznanie kraju za bezpieczne źródło pochodzenia. Następnie w stosunku do poszczególnych kategorii produktów istnieją odrębne, szczegółowe przepisy regulujące procedurę wprowadzania danych produktów na rynek. W efekcie stosunkowo niewiele krajów i stosunkowo niewiele kategorii produktów jest dopuszczonych do rynku wietnamskiego.

Warto podkreślić, że Polska **od października 2015 r. ma zgodę na dostęp do rynku wietnamskiego dla świeżych jabłek**. Średni okres uzyskania dopuszczenia do rynku to 3 lata, natomiast znane są przypadki procedowania 8 lat. W 2017 r. Polska złożyła wniosek do analizy ryzyka (PRA) o dopuszczenie eksportu **świeżych owoców borówki wysokiej**. Procedura trwa.

Kwestie dostępu do wietnamskiego rynku **alkoholu** zostały ujęte w umowie FTA UE-Wietnam i zapisy tam zawarte powinny przyczynić się do uproszczenia dostępu do tego rynku dla polskich produktów alkoholowych, m.in. poprzez stopniowe obniżanie ceł. Wśród **głównych barier** wymienia się: wysokie cła, system licencji importowych, ograniczona ilość portów uprawnionych do importowej odprawy alkoholu, utrudnienia w przypadku eksportu poprzez kraje trzecie (np. Singapur, który jest regionalnym węzłem handlowym), system koncesjonowania obrotu alkoholem na rynku wietnamskim oraz krajowe wymagania techniczne. Zgodnie z EVFTA cła na alkohole wysokoprocentowe mają zostać zniesione do sierpnia 2027 r., na piwo zaś – do sierpnia 2030 r.

Leki i farmaceutyki

Duże problemy są z np. odnowieniem licencji eksportowych na produkty farmaceutyczne, które skończyły się w 2017 r. W związku z tym import do tego kraju jest de facto blokowany od 2018 r.

Władze wietnamskie wymagają trudnych do spełnienia **wymogów związanych z uzyskiwaniem i przedłużaniem autoryzacji rynkowej** (Marketing Authorisation, MA) dopuszczającej poszczególne leki do obrotu w Wietnamie

Duża część farmaceutyków dystrybuowana jest za pośrednictwem szpitali i innych zakładów opieki medycznej. Pacjent zazwyczaj odwiedzając lekarza od razu otrzymuje od niego leki (odpłatnie), bez potrzeby udawania się oddzielnie do apteki. Poza tym istnieje bardzo dużo lokalnych punktów

sprzedaży leków i innych produktów medycznych, najczęściej posiadających produkt tańszy, pochodzący od producentów z regionu.

Wietnam zgodnie z okólnikiem 08/2022/TT-BYT z dnia 5 września 2022 r., zaprzestał dyskryminacji wśród organów regulacyjnych UE. Od dnia 20 października 2022 r., wszyscy producenci z państw członkowskich UE powinni być traktowani na tym samym poziomie. Niemniej jednak zgłaszane jest nadal utrzymujące się **ograniczenia w dostępie do tego sektora** w Wietnamie w zakresie autoryzacji rynkowej produktów farmaceutycznych, m.in. opóźnienia rejestracyjne w wydawaniu i przedłużaniu Marketing Authorisation (MA) w Administracji ds. Leków, brak możliwości rozwijania i szybkiego wprowadzania na rynek nowych leków.

W dniu 8 lutego 2023 r. wietnamskie Ministerstwo Zdrowia (MOH) opublikowało i uchwaliło decyzję 62/ QD-QLD w sprawie *"ogłoszenia wykazu leków i materiałów leczniczych dopuszczonych do obrotu dopuszczonych do stosowania zgodnie z klauzulą 1 art. 3 rezolucji Zgromadzenia Narodowego 80/2023/ QH15 z dnia 9 stycznia 2023 r."*. 1856 importowanych leków zostało objętych przedłużonym okresem ważności pozwolenia na dopuszczenie do obrotu do końca 2024 r.

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej.

W ostatniej dekadzie zrealizowano szereg wizyt wysokiego szczebla, a także wizyt na szczeblu ministerialnym i eksperckim:

- W dniach 16-17 marca 2023 r. w Wietnamie miała miejsce wizyta Ministra Spraw Zagranicznych Zbigniewa Raua, który spotkał się z Premierem Pham Minh Chinh, z Ministrem Spraw Zagranicznych Bui Thanh Son, Wiceprzewodniczącym Zgromadzenia Narodowego Nguyen Duc Haiem. Strona wietnamska wyraziła nadzieję na szybką ratyfikację przez PL umowy EVIPA (*EU-Vietnam Investment Protection Agreement*) oraz zniesienie przez KE „żółtej kartki” dla VN w dziedzinie rybołówstwa (w tej kwestii poproszono o wsparcie Polski w rozmowach VN z KE).
- W listopadzie 2022 r. w Hanoi odbyły się pierwsze wietnamsko-polskie konsultacje gospodarcze na szczeblu wiceministrów (delegacja MRiT na czele z Sekretarzem Stanu, Grzegorzem Piechowiakiem). W ich trakcie przedyskutowano inicjatywy służące rozwojowi handlu i ograniczeniu barier prawnych oraz promowano polski eksport do Wietnamu w celu zrównoważenia bilansu handlowego
- 20 kwietnia 2021 r. Minister Spraw Zagranicznych RP Zbigniew Rau (MZR) przeprowadził rozmowę telefoniczną z Ministrem Spraw Zagranicznych Socjalistycznej Republiki Wietnamu Bui Thanh Son (MBTS). Głównym celem rozmowy (przeprowadzonej z inicjatywy strony polskiej) było złożenie gratulacji MBTS w związku z objęciem stanowiska oraz potwierdzenie zainteresowania obu stron konsekwentnym rozwijaniem relacji dwustronnych, zarówno politycznych jak i gospodarczych, a także omówienie priorytetowych obszarów współpracy oraz perspektyw wymiany wizyt dwustronnych najwyższego szczebla.
- 19 listopada 2020 r. Podsekretarz Stanu w MSZ Marcin Przydacz przeprowadził konsultacje polityczne na szczeblu wiceministrów SZ Polski i Wietnamu (w formie VTC). Rozmówcą po stronie wietnamskiej był Wiceminister SZ To Anh Dung (TAD), odpowiedziany w MSZ Wietnamu m.in. za relacje z Europą.
- Od 2017 r. w Ho Chi Minh City działa Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH.
- W dniach 27-30 listopada 2017 r. miała miejsce oficjalna wizyta Prezydenta RP w Wietnamie, której towarzyszyła misja biznesowa. W trakcie wizyty doszło do podpisania wielu umów i porozumień rządowych i biznesowych. Ze strony MR w wizycie wziął udział wiceminister Tadeusz Kościński, który podpisał MoU między Ministerstwem Rozwoju i Finansów RP a Ministrem Przemysłu i Handlu Socjalistycznej Republiki Wietnamu o współpracy gospodarczej.
- Nowo mianowana wiceprezydent Dang Thi Ngoc Thinh (rozpoczęła urzędowanie 14 kwietnia 2016 r.) swoją pierwszą oficjalną podróż zagraniczną odbyła do Polski (8-12 czerwca 2016 r.).

Podczas wizyty w Polsce uczestniczyła w Global Summit of Women, spotkała się również z prezydentem Andrzejem Dudą, premier Beatą Szydło oraz wicemarszałek Sejmu Małgorzatą Kidawą-Błońską. Towarzysząca pani wiceprezydent wiceminister przemysłu i handlu SRW Ho Thi Kim Thoa spotkała się 10.06.2016 r. z wiceministrem rozwoju Pawłem Chorałym.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Wietnam jest rynkiem o ogromnym potencjale. Kraj ten zamieszkuje ponad 100 mln ludności, a siła nabywcza społeczeństwa stale rośnie i dość dynamicznie rozwija się tam klasa średnia.

Ze względu na długoterminowe perspektywy szybkiego rozwoju oraz postępującą integrację handlową ze światem (członkostwo w ASEAN, FTA UE-Wietnam) Wietnam wydaje się szczególnie interesującym kierunkiem dla inwestorów oraz eksporterów, chociaż należy wziąć pod uwagę problemy w dostępie do rynku o których powyżej.

Przede wszystkim zwraca uwagę, że w roku 2022 r. pierwszym produktem eksportowym Polski do Wietnamu były silniki turbodoładowe (8411 CN) stanowiąc prawie 15% wartości całego eksportu do tego kraju, co wskazuje na potencjał eksportowy w dziedzinie przemysłu elektromaszynowego.

Ponadto wyróżnia się również planowany wzrost wydatków wietnamskich na żywność, wynikający z rosnącej aspiracji i świadomości wietnamskich konsumentów. Stanowi to bardzo dużą szansę dla naszych producentów **produktów rolno-spożywczych**. Żywność z krajów zachodnich (w tym z Polski), zaliczana jest do najbezpieczniejszych. Biorąc pod uwagę wysoką jakość polskich produktów żywnościowych, a do tego ich relatywnie konkurencyjną cenę w stosunku do produktów innych krajów europejskich, potencjał do wykorzystania jest dość duży. Od 2015 r. polskie jabłka mogą być eksportowane na rynek wietnamski, a coraz bardziej popularne stają się także polskie produkty mięsne. Na mocy umowy EVFTA następować będzie też redukcja ciał na te produkty.

Kolejną perspektywną branżą są **leki, produkty lecznicze i kosmetyki**. W tych dziedzinach mamy dość długie tradycje i polska marka kojarzona jest z wysoką jakością. Uwarunkowania są podobne do sektora spożywczego, czyli rozdrobniona sieć dystrybucji, duża konkurencja ze strony zachodnioeuropejskich, jak i azjatyckich marek. Rośnie jednak wewnętrzny popyt na produkty kosmetyczne i luksusowe.

Coraz większe zainteresowanie w Wietnamie budzą kwestie **zielonych technologii**. Największe szanse upatrywane są w sektorze zarządzania ściekami i wodą, a także utylizacja odpadów komunalnych, wytwarzanie biogazu i regeneracja obszarów skażonych. Według *Business Avenues In South-East Asia*, sektor wody i ochrony środowiska w Wietnamie został uznany za jeden z najbardziej perspektywnych dla przedsiębiorców europejskich.

Wietnam ma nadal spory potencjał rozwoju **sektora wydobywczego**, w którym polskie firmy, ze względu na posiadane technologie i długoletnie tradycje współpracy, mają dużą szansę uczestniczyć. Należałoby skupić się na modernizacji istniejących instalacji celem podniesienia ich wydajności i dostosowania do warunków geologicznych, jak również na podniesieniu poziomu ich bezpieczeństwa (np. wentylacja kopalń, systemy chroniące przed wybuchem metanu). Polska współpraca z Wietnamem w **sektorze węglowym** powinna koncentrować się na rozwiązaniach przyjaznych środowisku, zarówno w kwestii eksploatacji surowca, jak też w jego wykorzystaniu.

Duży potencjał znajduje się również we **współpracy naukowo-badawczej i edukacyjnej**. Celowym jest wspieranie wspólnych inicjatyw z tego zakresu, zwłaszcza tych prowadzących do wypracowania rozwiązań mających zastosowanie w gospodarce.

Europejska Izba Gospodarcza w Wietnamie (EuroCham in Vietnam), jako perspektywiczne dla przedsiębiorców europejskich identyfikuje również sektory: **budownictwa infrastrukturalnego, wyposażenia wnętrza i ICT**.

Potencjalnym sektorem współpracy jest sektor **przemysłu obronnego**, gdyż Wietnam jest obecnie jednym z najważniejszych użytkowników sprzętu wojskowego, wywodzącego się technologicznie ze sprzętu b. ZSRR (szansą są remonty, konserwacje, unowocześnienie).

8. Przedstawicielstwa dyplomatyczne

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Hanoi

Ambasador – prof. Aleksander Surdej
3 Chua Mot Cot, Ha Noi, Wietnam
tel: (844) 384 52 027 fax: (844) 382 36 914
E-mail: hanoi.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www: http://www.hanoi.msz.gov.pl/pl/p/hanoi_vn_a_pl/

Ambasada Socjalistycznej Republiki Wietnamu w Warszawie

Ambasador – JE Pan Nguyen Hung
ul. Resorowa 36, 02-956 Warszawa
Tel. (22) 651 60 98 /ext. 13 Fax. (22) 844 60 21
Email: vnemb.poland@yahoo.com; vnemb.pl@mofa.gov.vn
www: www.vietnamembassy-poland.org

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH w Ho Chi Minh City

Kierownik – Piotr Harasimowicz
Sun Wah Tower, 14th floor, room 1401
115 Nguyen Hue, District 1
Ho Chi Minh City, Vietnam
tel.: +84 28 3821 9990 ext.104
mob.: +84 933 663 653
e-mail: piotr.harasimowicz@paih.gov.pl
www.vietnam.trade.gov.pl

Opracowanie: Ministerstwo Rozwoju i Technologii, grudzień 2023 r.